

ÚSTAVNÍ SOUD

JOŠTOVA 8, 660 83 BRNO

Vážený pan
JUDr. Jan Horych, Ph.D.
nar.
T. G. Masaryka 38,
360 01 Karlovy Vary

ID DS: 6qzq7hk

V Brně dne 22. dubna 2025
Č. j.: SPR. ÚS 802/24-91 INF

ROZHODNUTÍ

Ústavní soud, jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“) rozhodl na základě rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů jako příslušného nadřízeného orgánu dle ZSPI (dále jen „nadřízený orgán“) č. j. UOOU-05101/24-4 ze dne 20. března 2025 prostřednictvím generálního sekretáře dle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. g) a § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o žádosti advokáta JUDr. Jana Horycha, Ph.D., nar. dne , bytem
o poskytnutí informací

t a k t o:

Žádost advokáta JUDr. Jana Horycha, Ph.D. ze dne 11. září 2024 se v části týkající se přímé komunikace a korespondence Ústavního soudu s Kanceláří vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „KVZ“) v souvislosti s mezistátní stížností Lichtenštejnsko proti České republice č. 35738/20 (číslo listu 1 až 40 spisu sp. zn. SPR. ÚS 576/20, včetně příloh)

o d m í t á,

vyjma dokumentů, které byly odeslány Ústavním soudem jako přílohy k vyjádření KVZ (přílohy k č. listu 3 spisu sp. zn. SPR. ÚS 576/20), týkajících se řízení vedených před Ústavním soudem pod sp. zn. III. ÚS 2130/17, I. ÚS 1864/19, II. ÚS 2860/19 a IV. ÚS 658/20.

O d ů v o d n ě n í:

Dne 11. září 2024 byla Ústavnímu soudu doručena žádost o poskytnutí informací, podaná dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“), ve které se JUDr. Jan Horych, Ph.D., nar. dne _____ bytem _____ (dále jen „žadatel“)

domáhal poskytnutí informací, týkajících se komunikace mezi vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ESLP“), jeho kanceláří a jejími jednotlivými členy, poradci a jakýmkoliv dalšími osobami nebo subjekty, kteří s ním spolupracují nebo jsou s ním jinak spojeni v souvislosti s výkonem jeho funkce a/nebo jiným orgánem moci veřejné, či jiným subjektem, jednajícím jménem takového orgánu moci veřejné, na jeho pokyn či ve spolupráci s ním a Ústavním soudem ve věci, která souvisí s mezistátní stížností Lichtenštejnského knížectví proti České republice ze dne 19. srpna 2020, projednávané Evropským soudem pro lidská práva pod zn. 35738/20 (dále jen „Stížnost“) a/nebo soudními, správními či jinými řízeními vedenými před orgány České republiky, jejichž stranou jsou FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG, reg. č. FL - 0001,030.270-0, se sídlem Bergstrasse 5, Vaduz, Lichtenštejnské knížectví; S.D. Fürst Hans Adam II. von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

Gregor Prinz von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

Eugen Prinz von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

Alfred Paolo

nar. _____ bytem _____

Prinz von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

t.č. bytem _____

Lukas Wolfgang

Prinz von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

bytem _____

Livia Margherita Turner

Prinzessin von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

t.č. bytem _____

Emanuel Friedrich Prinz von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

nar. _____ bytem _____

t.č. _____

Ulrich Constantin Prinz von und zu Liechtenstein, nar. _____ bytem _____

bytem _____

Charles - Louis de Roys de Ledignan Saint Michel, nar. _____ bytem _____

a/nebo se spory uvedených osob a České republiky či státními poorníky. Dále žádal o poskytnutí veškerých dokumentů vztahujících se ke shora uvedené věci, jež byly jako příloha či samostatně v rámci uvedené komunikace či v souvislosti s ní zaslány mezi KVZ a Ústavním soudem nebo mezi jiným orgánem moci veřejné a Ústavním soudem.

republicy či státními poorníky. Dále žádal o poskytnutí veškerých dokumentů vztahujících se ke shora uvedené věci, jež byly jako příloha či samostatně v rámci uvedené komunikace či v souvislosti s ní zaslány mezi KVZ a Ústavním soudem nebo mezi jiným orgánem moci veřejné a Ústavním soudem.

Generální sekretář Ústavního soudu (dále jen „povinný subjekt“) po posouzení žádosti dospěl k závěru, že jí není možné vyhovět a vydal o tom dne 26. září 2024 pod č. j. SPR. ÚS 802/24-5 INF dle § 15 odst. 1 ZSPI s odkazem na § 11 odst. 1 písm. g) a § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI rozhodnutí.

Proti výše uvedenému rozhodnutí podal žadatel prostřednictvím datové schránky dne 15. října 2024 odvolání, ve kterém uvedl, že žádost byla podána za účelem kontroly výkonu veřejné moci, tedy nestrannosti dotázaného povinného subjektu s tím, že poskytnuté informace budou moci být využity pro veřejnou diskusi o stavu právního státu a jeho dodržování v rámci odborné i široké veřejnosti. V odvolání dále žadatel sdělil, že

pokud by se ukázalo, že povinný subjekt nejedná nestranně při komunikaci s jinými orgány moci veřejné, mohla by tato skutečnost založit vážné pochybnosti o jeho nestrannosti v řízeních, která byla ve věci Stížnosti vedena. Provedený test proporcionality považuje žadatel za ledabylý, ignorující společenský zájem na kontrole moci veřejné. Žadatel v podaném odvolání požadoval, aby nadřízený orgán rozhodnutí povinného subjektu zrušil a současně přikázal povinnému subjektu požadované informace poskytnout.

Nadřízený orgán shledal odvolání důvodným a rozhodnutím č. j. UOOU-05101/24-4 ze dne 20. března 2025 rozhodnutí povinného subjektu č. j. SPR. ÚS 802/24-5 INF zrušil a věc mu vrátil k novému projednání, neboť byl toho názoru, že v napadeném řízení nebyl správně definován okruh požadovaných informací. Podle názoru nadřízeného orgánu požádal žadatel o poskytnutí široce definovaného okruhu informací, jež označil jako „komunikaci či korespondenci“ v jím označených věcech a požadavek žadatele je tedy třeba vztahovat rovněž na takové informace, jako je například telefonát či e-mailová korespondence.

Povinný subjekt byl v novém řízení vázán právním názorem nadřízeného orgánu a musel nejprve přistoupit k novému vymezení okruhu požadovaných informací a následně posoudit jejich případné poskytnutí či omezení.

Všichni soudci a zaměstnanci Ústavního soudu byli prostřednictvím hromadného e-mailu osloveni generálním sekretářem Ústavního soudu s žádostí o součinnost při vyřizování žádosti o informace a vyzváni k tomu, že pokud v minulosti nějakým způsobem komunikovali s KVZ nebo s jiným tuzemským orgánem veřejné moci v souvislosti s jakýmkoliv řízením, jež se týká Stížnosti, a současně je tato komunikace zaznamenána jinde, než ve spise sp. zn. SPR. ÚS 576/20, aby záznam o takové komunikaci či korespondenci dali k dispozici. Na základě této výzvy nebyly předloženy žádné nové záznamy. Ústavní soud tedy nadále vycházel ze zjištění, že veškerá „komunikace či korespondence“ týkající se Stížnosti je evidována pouze ve spise sp. zn. SPR. ÚS 576/20. Tento spis obsahuje komunikaci mezi KVZ a analytickým odborem Ústavního soudu. Obsahem této komunikace jsou informace nově vytvořené, seskupené a vzájemně vyměněné na základě žádosti KVZ pro účely zastupování České republiky před ESLP dle zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány, a to teprve poté, co byla ze strany ESLP české vládě mezistátní stížnost Lichtenštejnska oznámena, tj. poté, co bylo zahájeno příslušné soudní řízení před ESLP. Tento spis obsahuje tedy žádosti KVZ o vyjádření Ústavního soudu k předložené Stížnosti a doložení relevantní judikatury Ústavního soudu, stanoviska Ústavního soudu (tedy povinného subjektu) a další navazující komunikaci, která v průběhu řízení vyplynula.

Jako reakce na výzvu byly povinným subjektem přílohou odeslány do KVZ informace ze spisů sp. zn. III. ÚS 2130/17, I. ÚS 1864/19, II. ÚS 2860/19 a IV. ÚS 658/20. Jednalo se o iniciační dokumenty právního zástupce stěžovatele/stěžovatelů, jeho další vyjádření a vyjádření právních zástupců vedlejších účastníků řízení. Je nepochybné, že na tyto informace ze spisů se vztahuje zákonná výluka dle § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI, neboť obecně se neposkytují informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků. Povinný subjekt posoudil tyto dokumenty podle jejich obsahu a je si vědom toho, že všechna čtyři uvedená řízení jsou již v současné době ukončena rozhodnutím. K žádosti žadatele o případné zveřejnění dokumentů si povinný subjekt vyžádal stanovisko dotčených osob, tedy právních zástupců účastníků řízení, vedlejších účastníků řízení a dotčených soudů. Tito měli možnost se toliko vyjádřit k žádosti o informace,

k osobě žadatele a sdělit i svůj postoj k možnému poskytnutí dokumentů, jejichž byli původci.

Právní zástupce nadace FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG, reg. č. FL - 0001,030.270-0 (dále také jen „nadace“) a knížete S.D. Fürst Hans Adam II. von und zu Liechtenstein Dr. iur. Erwin Hanslik, MRICS sdělil souhlasné stanovisko k případnému poskytnutí dokumentů ze všech čtyř soudních spisů, které byly zaslány KVZ jako přílohy (k č. listu 3), a zažádal pouze o ochranu osobních údajů fyzických osob, pokud je dokumenty obsahují.

Dalšími vedlejšími účastníky čtyř výše uvedených řízení byli: Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Lesy České republiky s.p., Státní pozemkový úřad, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Krajský soud v Praze, Vrchní soud v Praze a Nejvyšší soud. Byli osloveni též právní zástupci vedlejších účastníků řízení, jako dotčených osob, a byla jim dána možnost se k žádosti a k osobě žadatele vyjádřit a sdělit postoj k možnému poskytnutí identifikovaných dokumentů. Tyto dokumenty jim byly povinným subjektem zaslány přílohou, aby se s nimi mohly seznámit a posoudit je. Na výzvu povinného subjektu reagovaly prostřednictvím právních zástupců všechny dotčené osoby. Téměř všichni původci dokumentů s jejich poskytnutím žadateli souhlasili, případně sdělili, že jim nejsou známy žádné důvody, které by mohly jejich poskytnutí žadateli bránit. Právní zástupce Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (vystupující v řízeních vedených pod sp. zn. II. ÚS 2860/19 a III. ÚS 2130/17) se vyjádřil v tom smyslu, že písemná komunikace má charakter procesního jednání účastníka řízení před Ústavním soudem, a zvážení, jak s ní naložit vůči shora označenému žadateli, leží zcela na rozhodnutí Ústavního soudu. Jen Státní pozemkový úřad postoj k případnému poskytnutí vyžádaných dokumentů ve stanoveném termínu nesdělil. Povinný subjekt je ovšem toho názoru, že v případě dokumentu (vyjádření vedlejšího účastníka řízení), jehož původce je státní orgán vykonávající působnost veřejné správy v oblasti pozemkových úprav a v oblasti restitucí, je jeho případná ochrana oslabena. Předmětné dokumenty byly posouzeny podle svého obsahu a postojů jejich původců k posuzované věci. Všechna předmětná soudní řízení byla před Ústavním soudem již před více než čtyřmi lety skončena a případný zásah do nezávislosti soudního rozhodování zveřejněním dokumentů z uzavřených spisů je tak minimální, navíc v případě, kdy původce dokumentů s jejich zveřejněním souhlasí. Ačkoliv žadatel o informace svou žádost zacíлил právě na dokumenty týkající se konkrétních osob, není na místě ani ochrana osobních údajů účastníků, neboť iniciátorem ústavních stížností je ve všech čtyřech případech nadace a ve třech případech se přidává S.D. Fürst Hans Adam II. von und zu Liechtenstein, vládnoucí lichtenštejnský kníže, tedy osoba veřejně činná, u níž se předpokládá nižší úroveň ochrany před zásahem do osobnostních práv.

Dokumenty ze spisů evidovaných u Ústavního soudu pod sp. zn. III. ÚS 2130/17, I. ÚS 1864/19, II. ÚS 2860/19 a IV. ÚS 658/20, které byly KVZ zaslány jako přílohy vyjádření povinného subjektu (k č. listu 3), byly tedy žadateli po vyloučení osobních údajů v souladu s § 15 odst. 3 ZSPI poskytnuty.

Naprosto odlišný režim ovšem nastává v případě přímé komunikace povinného subjektu s KVZ. Ústavní soud byl na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány, osloven KVZ a požádán o vyjádření ke Stížnosti. Dle tohoto zákona poskytují dotčené orgány ve věcech týkajících se jejich činnosti bezúplatně

úplné, přesné a objektivní informace a další součinnost Ministerstvu spravedlnosti pro účely zastupování České republiky v řízení před Evropským soudem pro lidská práva.

Vládě České republiky bylo oznámeno, že Lichtenštejnsko podalo proti České republice v srpnu roku 2020 mezistátní Stížnost, zapsanou pod č. 35738/20. Z webových stránek ministerstva spravedlnosti¹ vyplývá, že k vypracování stanoviska vlády potřebuje kancelář vládního zmocněnce znát obsah příslušných spisů, protože prakticky každá stížnost k ESLP předpokládá, že ve věci proběhlo nějaké vnitrostátní řízení. Proto si KVZ vyžádala i spisový materiál a součinnost povinného subjektu v této věci. Je ovšem zřejmé, že se nebude jednat o stanovisko jediné. Podnět k zahájení mezistátního řízení vzešel ze sporu o pozemky v okolí Řičan u Prahy a kromě tzv. „říčanské kauzy“ se Stížnost týká dalších 34 vnitrostátních řízení vedených před obecnými soudy, jak vyplývá ze zprávy za rok 2023 o stavu vyřizování stížností podaných proti České republice k mezinárodním orgánům ochrany lidských práv.² Ke zpracování stanoviska KVZ budou tedy jistě užitečná vyjádření či vysvětlení ostatních orgánů či osob, které se na vnitrostátním vyřizování věci také podílely. Jak vyplývá z veřejně dostupných zdrojů, veškerá dílčí vyjádření všech dotčených orgánů se zakládají do spisu vedeného kanceláří vládního zmocněnce a zásadně se nesdělují ani štrasburskému Soudu, ani stěžovatelům, natož sdělovacím prostředkům. Jediným písemným výstupem z této činnosti je pak oficiální stanovisko vlády podepsané vládním zmocněncem.³

Jak již bylo výše uvedeno, komunikace a korespondence týkající se Stížnosti je vedena u Ústavního soudu pouze v jednom spise, a to sp. zn. SPR. ÚS 576/20 a na obsah tohoto spisu dopadají zákonné výluky z poskytování informací dle ZSPI.

Dle článku 17 odst. 5 Listiny základních práva a svobod (dále jen „LZPS“) jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Účelem a smyslem práva na informace je pak veřejná kontrola výkonu státní moci v rámci vymezené působnosti. Ústavní pořádek však pamatuje i na možnost omezit právo na přístup k informacím. Legitimita omezení práva na informace by se měla opírat o čl. 17 odst. 4 LZPS, podle kterého lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. LZPS vyslovuje právo každého na ochranu osobnosti a na ochranu před neoprávněným zveřejňováním údajů o své osobě také pozitivně (Čl. 10 LZPS). Předmětné výjimky (omezení) garantuje ZSPI tak, že vymezuje kritéria k určení informací, které povinný subjekt nesmí, popř. nemusí poskytnout.

Informací se pro účely ZSPI rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního (§ 3 odst. 3 ZSPI) a dle § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI neposkytnou povinné subjekty informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků. Povinný subjekt může také poskytnutí informace omezit, pokud byla vytvořena nebo získána v přímé souvislosti se soudním, rozhodčím, správním nebo obdobným řízením, a to i před

¹ <https://msp.gov.cz/web/msp/zpravodaj-kancelare-vladniho-zmocnence>

² https://msp.gov.cz/documents/d/msp/zprava-o-cr-pred-eslp-a-dalsimi-lidskopravnimi-organy_2023-pdf

³ Příprava stanoviska vlády ke stížnosti dostupné z <https://msp.gov.cz/web/msp/zpravodaj-kancelare-vladniho-zmocnence>.

jeho zahájením, a její poskytnutí může ohrozit rovnost účastníků tohoto řízení [§ 11 odst. 1 písm. g)].

Na informace ze spisu obsahujícího komunikaci mezi povinným subjektem a KVZ v souvislosti se zahájeným řízením o mezistátní stížnosti před ESLP dopadají obě výše uvedené zákonné výluky.

Dle § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI nejsou poskytovány informace ze soudních spisů s výjimkou rozsudků.

V rozsudku č. j. 6 Ca 114/2009-52 se Městský soud v Praze zabýval mj. tím, zda se výjimka z poskytování informací stanovená v ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) vztahuje i na jiné povinné osoby než soudy. Dospěl k tomu, že ano. Komentovaná výjimka je totiž, obdobně jako jiné výjimky obsažené v zákoně o svobodném přístupu k informacím, vymezena povahou informace, resp. jejím obsahem, nikoli typem subjektu, který jimi disponuje. Nic z dikce ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) nenásvědčuje tomu, že by se této výjimky mohly dovolávat pouze vybrané povinné subjekty. Při posuzování toho, co se rozumí informacemi o rozhodovací činnosti soudů ve smyslu komentovaného ustanovení, lze podpůrně vycházet z Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 13/2008-SOSV-SP ze dne 24. července 2009, kterou se provádějí některá ustanovení ZSPI (dále jen „Instrukce“), jež ve svém ustanovení § 5 odst. 3 uvádí, že za rozhodovací činnost soudu v jiných než trestních věcech je třeba v souladu s účelem zákona považovat nejen vlastní rozhodování soudů, ale také jejich postup v soudním řízení, jejich úkony směřující ke zjištění skutkového stavu věci a úkony účastníků učiněné vůči soudu a ostatním účastníkům řízení v rámci projednávání sporů a jiných právních věcí. Ústavní soud má v daném případě roli původce podkladových materiálů pro řízení před ESLP.

Smyslem omezení práva na informace dle § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI je chránit nezávislost a nestrannost soudní moci. Jen dostatečnou ochranou její nezávislosti a nestrannosti může být garantována ochrana občanů před riziky autoritativního režimu nebo před vtažením soudních orgánů do subjektivizovaných a v právní realitě nezakotvených postupů (tzv. mediální lynč). Za tím účelem je tedy právo veřejnosti na přístup k informacím z činnosti soudů v konkrétních případech omezeno. Vůle zákonodárce je přitom v tomto ohledu zcela zřejmá, jiné informace o rozhodovací činnosti soudů než ty, které jsou obsaženy v soudních rozhodnutích, povinné subjekty nemohou žadatelům poskytnout (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2016, č. j. 29 A 133/2015-112).

V nyní projednávané věci je nutno v první řadě konstatovat, že povinným subjektem je soud a požadované informace se týkají jeho rozhodovací činnosti. Povinný subjekt komunikuje s KVZ ohledně takových řízení, které byla (jsou) rozhodována v jeho působnosti a nadto požadované informace tvoří podkladové informace k řízení před ESLP. Je tedy možné dospět k závěru, že uvedená výluka z poskytování informací se na povinný subjekt vztahuje hned dvakrát. Povinný subjekt komunikuje o soudních řízeních, která probíhají či proběhla před Ústavním soudem a současně tato vyjádření, analýzy a stanoviska tvoří podklad pro řízení před ESLP, a to ve světle výše zmíněné Instrukce.

Na tuto situaci dopadající zákonné omezení práva na informace o rozhodovací činnosti soudů v sobě obsahuje požadavek nezasahovat do probíhajícího řízení v zájmu objektivit a nestrannosti posouzení konkrétní věci.

Pokud jde o posouzení toho, zda výklad ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI koresponduje s výkladem eurokonformním, tj. s výkladem, který zohledňuje směrnici

Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES ze dne 17. 11. 2003 (dále jen „Směrnice“), kterou byla Česká republika povinna transponovat do informačního zákona ke dni 1. 7. 2005, lze uvést následující. Přestože ze samotné preambule Směrnice (bod 16) vyplývá, že zveřejnění všech obecně dostupných dokumentů, které má veřejný sektor v držení a které se týkají nejen politiky, ale i soudnictví a správy, je základním nástrojem rozšíření práva na informace, v bodě 9 preambule je stanoveno, že tato Směrnice nedopadá na případy, ve kterých občané nebo společnosti mohou v rámci příslušného režimu přístupu získávat dokumenty pouze tehdy, když mohou prokázat zvláštní zájem. Toto pravidlo je následně zopakováno v čl. 1 odst. 3 Směrnice. Mezi typické případy, kdy musí žadatel o informaci prokázat zvláštní zájem, patří například zjišťování informací ze soudních a správních řízení cestou nahlížení do příslušných spisů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2009, č. j. 2 As 5/2008-80), které ovšem svědčí pouze účastníkům řízení, jimi zplnomocněným osobám či dalším osobám, které zvláštní zájem prokáží, což není nynější případ.

Omezení práva na informace o rozhodovací činnosti soudů totiž není v principu založeno na odmítnutí přístupu veřejnosti k jakýmkoliv informacím o rozhodovací činnosti soudu, ale je limitováno požadavkem nezasahovat do vlastní rozhodovací činnosti soudu, a to v zájmu objektivit a nestrannosti posouzení každé věci, a dále je limitováno nezbytnými opatřeními pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečností státu, veřejnou bezpečností, ochranou veřejného zdraví a mravnosti, resp. nezbytnými opatřeními v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací,⁴ jak již bylo ostatně uvedeno výše.

Smysl a účel druhé zákonné výluky stanovené v § 11 odst. 1 písm. g) ZSPI vyjádřil zákonodárce v důvodové zprávě k novele č. 241/2022 Sb., kde je uvedeno, že zákonodárce chce zavedením tohoto institutu zajistit uplatňování principu rovnosti zbraní. Tím dochází k posílení rovného postavení účastníků soudního řízení, jež je garantováno čl. 96 odst. 1 Ústavy a čl. 37 odst. 3 LZPS. Ustanovení vychází z obdobné úpravy obsažené v článku 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise a článku 3 Úmluvy Rady Evropy o přístupu k úředním dokumentům ze dne 18. června 2009 (CETS č. 205).

Toto ustanovení chrání povinné subjekty před poskytnutím informací, s nimiž se druhý účastník řízení nemůže seznámit v rámci předmětného řízení, resp. v dané fázi řízení či před jeho zahájením. Povinný subjekt dle judikatury i komentářové literatury⁵ může, avšak nutně nemusí, být účastníkem řízení, do jehož postavení by se poskytnutí informace, jež byla vytvořena nebo získána v přímé souvislosti se soudním, rozhodčím, správním nebo obdobným řízením, negativně promítlo.

⁴ Rozsudek (SJS) Městský soud v Praze ze dne 23.02.2007 sp. zn. 10 Ca 144/2005 - 37 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-4-21]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. Odkaz: <https://www.aspi.cz/products/lawText/4/38992/1/2?vtextu=nez%C3%A1vislost%20a%20nestrannost%20soudn%C3%ADho%20rozhodov%C3%A1n%C3%AD%20dle%20z%C3%A1kona%20%C4%8D.%20106/1999%2A%C2%A7%2011%20odst.%204%20p%C3%ADsm.%20b%29%20Z%C3%A1kona%20%C4%8D.%20106/1999>.

⁵ JELÍNKOVÁ, J., TUHÁČEK, M. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-4-20]. ASPI_ID KO106_1999CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. Odkaz: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/102/1/2>

Výluku z poskytování informací lze dle komentovaného ustanovení vztáhnout na všechna řízení, v nichž se uplatňuje zásada rovnosti účastníků řízení a musí se jednat o informace, které byly vytvořeny či získány v přímé souvislosti s daným řízením. Výluka z informační povinnosti dopadá jak na samotné řízení, tak na fázi před zahájením řízení. Typicky půjde o různé rozbor – právní analýzy (např. rozbor věcně příslušné judikatury, analýza možných procesních postupů), jejichž zveřejněním by došlo ke znevýhodnění strany řízení, jež si daný rozbor – právní analýzu – pořídila. V nynějším případě existuje přímá souvislost se sporným řízením, tedy se soudním řízením vedeným před ESLP, jehož účastníky jsou dva suverénní státy. KVZ vlastně komunikací s dotčenými orgány seskupuje veškeré dostupné informace, které tvoří podkladový materiál, na jehož základě je vydáno oficiální stanovisko vlády podepsané vládním zmocněncem.

Tyto informace, které jsou v komunikaci mezi povinným subjektem a KVZ a jejich přílohách obsaženy, mohou mít potenciál vyvolávat účinky i do budoucna. V situaci, kdy by se druhé straně sporu dostaly do dispozice podkladové materiály, může být Česká republika podstatnou měrou znevýhodněna, neboť dané řízení před ESLP stále probíhá a pokud vládě České republiky není známo, s jakými konkrétními podklady a důkazními prostředky protistrana pracuje, představovalo by poskytnutí všech podkladových informací žadateli (a jejich následné zveřejnění dle § 5 odst. 3 ZSPI) znevýhodnění České republiky a tím narušení rovnosti zbraní. Podle konstantní judikatury ESLP *"princip rovnosti zbraní"*, jako jeden z prvků širšího pojetí *spravedlivého procesu*, vyžaduje, aby každé procesní straně byla dána přiměřená možnost přednést svou záležitost za podmínek, jež ji nestaví do podstatně nevýhodnější situace, než ve které je její protistrana (viz např. *Dombo Beheer B. V. proti Nizozemí*, 1993, *Ankerl proti Švýcarsku*, 1996, *Komanický proti Slovensku*, 2002).⁶

Řízení před ESLP nadále probíhá a může reálně nastat situace, kdy informace, které byly předmětem komunikace (či zaslány jako příloha) mezi KVZ a povinným subjektem, obsahují argumentaci k určité problematice, kterou například vládní zmocněnec ve svém písemném stanovisku dosud nevyužil, může ji využít v budoucnu a ovlivnit tak výsledek sporu. V probíhajícím řízení mohou být vládě České republiky také položeny doplňující otázky a je možné, že dosud neuplatněná argumentace obsažená v komunikaci povinného subjektu s KVZ bude mít relevantní či dokonce zásadní význam pro výsledek sporu.

Prvek širšího pojetí *spravedlivého procesu* vyžaduje, aby každé straně byla poskytnuta rozumná možnost hájit svou věc za podmínek, které ji podstatně neznevýhodňují ve vztahu k jejímu oponentovi. Vzhledem k tomu, že Lichtenštejnsko může v řízení využívat služeb množství subjektů poskytujících jí právní pomoc, jejichž totožnost nemusí být české straně vůbec známa, protože v řízení před ESLP přímo nevystupují, ale na přípravě podkladů pro řízení se podílejí, nelze vyloučit možnost, že se povinným subjektem poskytnuté podkladové materiály dostanou do dispozice protistrany. Navíc informace poskytnuté na žádost musí být v souladu s § 5 odst. 3 ZSPI zveřejněny způsobem umožňujícím dálkový přístup. Není žádoucí, aby jedna strana sporu byla prostřednictvím aplikace ZSPI v průběhu soudního řízení informována o všech podkladových materiálech, které má protistrana v držení, a tím byla odkryta zvolená procesní strategie ve sporném mezistátním řízení.

⁶ Nález (ÚS) Ústavní soud - senát ze dne 02.02.2010 sp. zn. II. ÚS 3280/09 - 1 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-4-21]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X. Odkaz: <https://www.aspi.cz/products/lawText/4/162275/1/2>.

Požadované informace jsou informacemi nesporně významnými pro probíhající soudní řízení před ESLP a jejich poskytnutí by mohlo ohrozit rovnost účastníků soudního řízení, neboť informace, které si mezi sebou vyměňuje KVZ a povinný subjekt mají povahu analýz a podkladových materiálů, ze kterých následně může (ale také nemusí) vyplynout oficiální stanovisko vlády podepsané vládním zmocněncem, které je jako jediný písemný výstup doručen druhé straně sporu.

Povinný subjekt byl přesvědčen o nutnosti aplikace výluk dle § 11 odst. 1 písm. g) a § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI. K žádosti o informace si pak vyžádal stanovisko KVZ jako dotčené osoby a druhé strany komunikace, o kterou bylo požádáno. Dne 17. dubna 2025 obdržel povinný subjekt negativní vyjádření KVZ, které jej v aplikaci zákonných výluk utvrdilo.

KVZ jako dotčená osoba a původce některých dokumentů, které jsou obsahem relevantního spisu, sdělil k žádosti povinného subjektu o vyjádření, že dospěl k závěru, že žadatel požaduje informace, které mu nelze poskytnout. KVZ k tomu sdělil, že na veškerou komunikaci, která proběhla v režimu „*zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány, dopadají výluky z informační povinnosti podle § 11 odst. 1 písm. e) a g) a odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, včetně příloh takové komunikace.*“

Vládní zmocněnec zabezpečuje v řízení o mezistátní stížnosti obhajobu státu jako celku a při komunikaci s povinným subjektem opakovaně zdůrazňoval, že vzájemná spolupráce je založena na nutnosti, aby vzájemně vyměňované informace byly považovány za důvěrné. Kdyby byly tyto informace poskytnuty veřejnosti, došlo by k závažnému narušení této důvěry a mohla by tím být obecně ohrožena vzájemná spolupráce a tím i narušeno právo na obhajobu v mezinárodním měřítku.

Zamýšleným cílem ochrany je v tomto případě z pohledu povinného subjektu nezávislá rozhodovací činnost soudů i možnost účastníků soudních řízení hájit svá práva v soudním řízení zajišťujícím rovnost zbraní v probíhajícím soudním řízení. Jak je již uvedeno výše, okruh požadovaných informací zahrnuje množství informací, z nichž některé byly použity v řízení před Soudem, jiné mohou být v takovém řízení použity teprve v budoucnu. Stanovená procesní pravidla vedení sporu a rozhodování Soudu jsou do určité fáze nastavena tak, že omezují vstup veřejnosti do procesu v jeho průběhu, i vstup do vlastního rozhodování.

Povinný subjekt je přesvědčen, že neposkytnutím požadovaných podkladových informací k probíhajícímu mezistátnímu řízení nezavdává žadateli, tím méně pak široké veřejnosti, důvody k pochybnostem o nestrannosti či nezávislosti rozhodování Ústavního soudu.

Nutná omezení v komunikaci mezi vládním zmocněncem a analytickým odborem Ústavního soudu nelze provést za použití podmínek uvedených v § 12 ZSPI. V tomto konkrétním případě požívá ochrany veškerá komunikace mezi KVZ a povinným subjektem jako celek, neboť předmětem ochrany je celková strategie KVZ v probíhajícím mezinárodním sporu a nutná omezení ve vyžádaných dokumentech by byla natolik rozsáhlá, že by to v souhrnu představovalo absolutní nesrozumitelnost potenciálně poskytnutého textu.

Povinný subjekt uvádí, že při řešení konfliktu ústavně zaručených práv, který v tomto případě nastal, je třeba vycházet z principu, že všechna základní práva jsou

rovnocenná. V posuzovaném případě nastal konflikt práva na informace dle článku 17 LZPS s právem na rovnost účastníků řízení před soudem dle článku 96 odst. 1 Ústavy České republiky a článku 37 odst. 3 LZPS a s veřejným zájmem na nezávislosti a nestrannosti soudní moci dle článku 82 Ústavy České republiky. Je třeba pečlivě uvážit přiměřenost zásahu do těchto práv z hlediska dosažení ústavně aprobovaného cíle.

Povinný subjekt se tak zabýval povahou požadovaných informací a tím, nakolik by jejich zpřístupnění znamenalo skutečné, materiální porušení rovnosti stran a zásahu do nezávislosti a nestrannosti soudní moci. Přikročil tak k provedení testu proporcionality, v němž hodnotil kritéria vhodnosti, potřeby a přiměřenosti zásahů do práva na nezávislost a nestrannost soudního rozhodování a rovnost účastníků řízení před soudem z hlediska případného omezení veřejného zájmu na poskytnutí informací.

Z hlediska vhodnosti se povinný subjekt zabýval hodnocením toho, zda požadované informace, jejichž poskytnutím by bylo zasaženo do konkurujících hodnot, jsou vůbec způsobilé přispět ke kontrole fungování veřejné moci a shledal, že v tomto konkrétním případě, kdy není dosud o Stížnosti před ESLP rozhodnuto, nelze hovořit o kontrole fungování veřejné moci, protože není zřejmé, jaké závěry byly ze vzájemné komunikace mezi vládním zmocněncem a analytickým odborem Ústavního soudu vyvozeny. Není vhodné ani žádoucí podrobit veřejné diskusi podkladové interní dokumenty, které si mezi sebou vyměnili KVZ a Ústavní soud ve vztahu k probíhajícímu soudnímu řízení, které se nemají dostat do dispozice druhé strany.

Zamýšleným cílem ochrany je v tomto případě nezávislá rozhodovací činnost soudů i možnost účastníků soudních řízení hájit svá práva v soudním řízení zajišťující rovnost zbraní v probíhajícím soudním řízení. Žadatel v podaném odvolání uvedl, že zveřejněný obsah komunikace dle žádosti může zcela jednoznačně přispět ke kontrole fungování veřejné moci, ovšem neuvedl jakým způsobem. Vyvíjení tlaku žadatele na povinný subjekt argumentací veřejným zájmem a obavou o nestrannost povinného subjektu neobstojí. V rámci testu vhodnosti nezbylo než vzít v potaz toliko základní cíl práva na informace.

Jak je již uvedeno výše, okruh požadovaných informací zahrnuje množství informací, z nichž některé byly použity v řízení před soudem, jiné pak mohou být v takovém řízení použity v budoucnu. Skutečnost, že dojde k případnému zveřejnění požadovaných materiálů ještě před jejich použitím v soudním řízení, může nepochybně ovlivnit budoucí postup ESLP i účastníků řízení. Kritérium vhodnosti proto naplněno nebylo.

Není-li splněno některé z kritérií testu proporcionality, není již nutné zkoumat kritéria zbývající. Povinný subjekt však pro úplnost dodává, že by nebylo naplněno ani kritérium potřeby či přiměřenosti v užším slova smyslu.

Z hlediska potřeby hodnotil povinný subjekt, zda není možné dosáhnout požadovaného cíle za použití mírnějšího prostředku a dospěl k závěru, že existuje způsob, jakým může veřejnost činnost soudní moci kontrolovat, aniž by bylo nutné intenzivně zasáhnout do konkurujících práv. Základní informace o předmětném sporu jsou veřejně dostupné. Informace ze soudního spisu vedeného u ESLP jsou v souladu s čl. 40 odst. 2 Evropské úmluvy o lidských právech veřejné,⁷ pokud předseda Soudu nerozhodne jinak a o průběhu sporu jsou pravidelně zveřejňovány tiskové zprávy.

⁷ Praktické pokyny k přístupu veřejnosti ke spisu jsou uvedeny na webových stránkách ESLP.

Informace o stavu soudního řízení před ESLP v žádané věci lze jednoduše získat také prostřednictvím zveřejňovaných zpráv o stavu vyřizování stížností podaných proti České republice k mezinárodním orgánům ochrany lidských práv. Tyto zprávy jsou pravidelně každoročně zveřejňovány na portále Justice.cz (<https://justice.cz/web/msp/zpravy-o-cinnosti>) a jsou v nich obsaženy informace, ze kterých lze postup v řízení sledovat. (Zpráva za rok 2023 je uvedena pod následujícím odkazem [https://mezisoudy.cz/databaze-judikatury](https://justice.cz/documents/d/msp/zprava-o-cr-pred-eslp-a-dalsimi-lidskopравnymi-organy_2023-pdf#:~:text=ESLP%20vydal%20v%20roce%202023%20ve%20vztahu%20k%20%C4%8Cesk%C3%A9; k požadovaným informacím se vztahují strany 12 až 14). Konečné rozhodnutí bude po vydání rozhodnutí ve věci rovněž zveřejněno v databázi judikatury ESLP, kterou lze nalézt pod následujícím odkazem: <a href=).

Ostatně i rozhodovací činnost Ústavního soudu samotného je veřejnosti zpřístupněna v databázi NALUS, která obsahuje veškerá rozhodnutí Ústavního soudu a otevírá tím rozhodovací činnost Ústavního soudu nejširší společenské diskuzi i kontrole. Ústavní soud ostatně zveřejňuje další informace o řízeních a své rozhodovací činnosti na svých webových stránkách, aby se veřejnost mohla seznámit s co největším množstvím relevantních informací a mohla tak vykonávat veřejnou kontrolu nad touto složkou veřejné moci.

Kritérium potřebnosti tedy v tomto konkrétním případě nebylo splněno, neboť požadovaný způsob realizace práva na informace lze nahradit mírnějším prostředkem, a sice publikací konečných rozhodnutí ESLP a publikací zpráv o stavu vyřizování stížností podaných proti České republice k mezinárodním orgánům ochrany lidských práv a dostatečným informováním veřejnosti o průběhu sporu. Povinný subjekt je toho názoru, že veřejný zájem na poskytnutí informací ohledně vedeného soudního sporu je naplňován průběžně a dostatečně. Dochází tak ke zvolení prostředku, který v co nejmenším rozsahu omezuje právo žadatele na informace a přitom zachovává ochranu nezávislosti rozhodovací činnosti soudů a ochranu rovnosti účastníků probíhajícího soudního řízení. Ani druhý krok testu proporcionality tak nebyl naplněn.

Třetím principem je kritérium přiměřenosti (v užším smyslu), podle kterého újma na základním právu nesmí být nepřiměřená ve vztahu k zamýšlenému cíli, tj. opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí, jde-li o kolizi základního práva či svobody s veřejným zájmem, svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních⁸.

Ve třetím kroku testu proporcionality je tedy hodnocena **závažnost dopadů omezení jednoho z práv**, tj. zda není újma na ústavním právu či hodnotě svými negativními dopady nepřiměřená prospěchu, který by měl plynout z upřednostnění práva či hodnoty konkurující. Rozhodující při úvaze, kterému právu dát přednost, je celospolečenský (veřejný) zájem na poskytnutí určité informace, resp. absence takového zájmu. Jelikož z žádosti nevyplynul žádný zvláštní zájem žadatele na poskytnutí požadovaných informací ze spisů, dospěl povinný subjekt k závěru, že nelze spravedlivě požadovat, aby bylo poměrně citelně zasaženo do práv účastníků řízení či vytvářen tlak na nezávislost a nestrannost soudního rozhodování, pouze za účelem uspokojování soukromých zájmů jedné osoby. Předmětem rozhodného sporu před ESLP je rozsáhlý majetek včetně několika památek chráněných UNESCO. Omezením uvedených práv

⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02

účastníků sporného řízení by tak bylo zjevně nepřiměřeným zásahem oproti minimálnímu prospěchu, který by mělo poskytnutí informací ze spisů jednotlivci (popř. společnosti) přinést. Ani třetí krok testu proporcionality by tak nebyl splněn.

Povinný subjekt konstatoval, že jeho závěry zcela korespondují i se závěry dříve vyslovenými Ústavním soudem v usnesení sp. zn. II. ÚS 2211/09 ze dne 26. dubna 2012, ve kterém je uvedeno, že: „*Je nepochybné, že i osoby, jež nejsou účastníkem řízení, mají právo na informaci o výsledku sporu, byť i ve formě nepravomocného rozsudku, nemají však právo být informováni o všech aspektech soudního řízení (nehledě na to, zda probíhajícího nebo skončeného), neboť toto právo svědčí pouze účastníkům daného řízení.*“ Obdobně dokládá správnost tohoto postupu i rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 29 A 133/2015-112 ze dne 7. prosince 2016, ve kterém bylo konstatováno, že odepření informací vztahujících se k rozhodovací činnosti soudu není v rozporu s ústavním rozměrem práva na informace a nepředstavuje nepřipustně extenzivní interpretaci citovaného omezujícího ustanovení.

S ohledem na vše výše uvedené dospěl generální sekretář Ústavního soudu k závěru, že nebyl shledán žádný převažující důvod, kterým by byla prolomena ochrana práv účastníků řízení či nezávislost a nestrannost soudního rozhodování. Jsou tak splněny podmínky pro rozhodnutí o odmítnutí části žádosti o poskytnutí informací dle ustanovení § 15 odst. 1 ZSPI za použití § 11 odst. 1 písm. g) a § 11 odst. 4 písm. b) ZSPI.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze dle § 16 odst. 1 ZSPI ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat odvolání, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Odvolání se podává k Ústavnímu soudu, k rozhodnutí o něm je podle § 20 odst. 5 ZSPI příslušný Úřad pro ochranu osobních údajů.

JUDr. Vlastimil Göttinger, Ph.D., LL.M.
generální sekretář Ústavního soudu